

Interpelacja do Ministra Zdrowia Pana Łukasza Szumowskiego w sprawie wprowadzenia zmian w regulacjach prawnych, które otworzą możliwość korzystania bez skierowania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych osobom znajdującym się w grupie zagrożonej uzależnieniami ze względu na problemowe korzystanie z nowych technologii lub substancji psychoaktywnych

Szanowny Panie Ministrze,

Szybki rozwój nowych technologii powoduje, że dzieci, młodzież a także osoby dorosłe coraz więcej czasu spędzają na korzystaniu m.in. z telefonów komórkowych, komputera, Internetu, mediów społecznościowych czy gier komputerowych. Z badań przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2016 r. wynika, że ok. 100 tys. osób w Polsce jest uzależnionych od korzystania z Internetu natomiast ok. 750 tys. jest zagrożonych uzależnieniem ze względu na problemowe korzystanie z nowych technologii. Problem w dużej mierze dotyczy dzieci i młodzieży. Z badań przeprowadzonych w 2014 r. wynika, że nastolatki korzystają z Internetu 3 godziny i 40 min na dobę, natomiast 40 proc. z nich jest cały czas on-line. Co dziesiąty nastolatek należy do grupy zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.

Fakt ten stanowi narastające wyzwanie dla leczenia uzależnień w zakresie profilaktyki, diagnostyki, poradnictwa i terapii zaburzeń nawyków i popędów, które spełniają szereg kryteriów uzależnienia ale nie znajdują się jeszcze w klasyfikacjach chorób, zarówno Światowej Organizacji Zdrowia (ICD) jak i Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (DSM). Wyjątkiem stały się zaburzenia związane z grami cyfrowymi, grami video, ryzykownymi grami (Gaming disorders, hazardous gaming) oraz zaburzenia hiperseksualne, które w kontekście zmian w kryteriach diagnostycznych dotyczących zaburzeń czynnościowych, w finalnej, anglojęzycznej wersji ICD-11, zostały wyszczególnione z całej grupy rzadziej spotykanych dolegliwości i opisane. Z informacji przekazywanych przez środowisko psychoterapeutów uzależnień wynika, że uzależnienia od nowych technologii i zaburzeń z tym związanych są coraz częściej zgłaszane w placówkach leczenia uzależnień ale także coraz częściej wymagane jest specjalistyczne poradnictwo w sytuacjach używania szkodliwych nowych technologii. Ustawa z dnia 27.08.2004 r. z późniejszymi zmianami w art. 57 ust. 2 p. 11 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie

odnosi się do tego problemu. Zakłada ona, iż skierowanie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego na ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne finansowane ze środków publicznych nie jest wymagane a) dla osób zgłaszających się z powodu uzależnienia oraz b) dla osób zgłaszających się z powodu współuzależnienia – osób spokrewnionych lub niespokrewnionych z osobą uzależnioną, wspólnie z nią zamieszkujących i gospodarujących, oraz osób, których stan psychiczny powstał na skutek pozostawania w związku emocjonalnym z osobą uzależnioną. Ograniczenie zapisu do samego pojęcia uzależnienie, pomimo dodatkowego wyjaśnienia zawartego w uzasadnieniu, może nie być wystarczające. Takie sformułowanie otwiera drogę do uzyskania pomocy bliskim osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych jak alkohol, narkotyki, leki. Natomiast Ustawa w obecnym brzmieniu ogranicza dostęp do specjalistów i tym samym odbiera możliwość prawidłowego zdiagnozowania przez specjalistę psychoterapii uzależnień osobom, które np. korzystają problemowo z nowych technologii oraz ich bliskim. Warto zaznaczyć, że zagadnienie używania problemowego wykracza poza problematykę nowych technologii i odnosi się także do substancji psychoaktywnych.

W związku z powyższym proszę Pana Ministra o odniesienie się do pytania, czy Ministerstwo Zdrowia rozważa wprowadzenie zmian w regulacjach prawnych, które otworzą możliwość korzystania bez skierowania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych osobom, które znajdują się w grupie zagrożonej uzależnieniami ze względu na problemowe korzystanie z nowych technologii lub substancji psychoaktywnych.

Z poważaniem
Poseł Małgorzata Zwiercan